

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 21. maj 2014
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Kristian Gyde Poulsen
Sagsnr.: 2014-0030-1909
Dok.: 1041423

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 447 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. januar 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Nonbo (V).

Karen Hækkerup

/

Carsten Madsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 447 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oplyse, om det vil være i overensstemmelse med gældende lovgivning at opsætte permanent videoovervågning ved rockerborge, og i givet fald, om det er en mulighed, som ministeren har overvejet.”

Svar:

1. Det fremgår ikke af spørgsmålet, hvilken nærmere form for tv-overvågning, herunder med hensyn til formål og anvendelse mv., der sigtes til. Justitsministeriet går imidlertid ud fra, at der med spørgsmålet sigtes til tv-overvågning foretaget af offentlige myndigheder.

Justitsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at offentlige myndigheders muligheder for at foretage tv-overvågning – afhængig af formål og anvendelse mv. – vil være reguleret i en række forskellige regelsæt. Det drejer sig om tv-overvågningsloven og persondataloven. Men også andre regelsæt skal efter omstændighederne iagttages. Det gælder f.eks. straffeloven og retsplejeloven. Hertil kommer almindelige forvaltningsretlige principper.

2. For så vidt angår reguleringen i straffeloven, kan Justitsministeriet oplyse, at det følger af straffelovens § 264 a, at den, der uberettiget fotograferer personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Bestemmelsen omfatter også uberettiget tv-overvågning.

Forbuddet i straffelovens § 264 a har bl.a. betydning for kontorer, der ikke er åbne for publikum, butikkers baglokaler, lagerrum mv. Forbuddet gælder også i private hjem. Tv-overvågning af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, vil i almindelighed være uberettiget, hvis der ikke er givet samtykke af den person, der overvåges, eller af den, der har rådighed over det pågældende sted.

Det følger endvidere af straffelovens § 263, stk. 1, nr. 3, at hemmelig aflytning eller optagelse af samtaler mellem andre straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Forbuddet i straffelovens § 263, stk. 1, nr. 3, gælder overalt og dermed også f.eks. på områder, som benyttes til almindelig færdsel (vej, sti, plads mv.), i butikker og befordringsmidler mv., på kontorer og arbejdspladser

og i private hjem. Straffelovens § 263, stk. 1, nr. 3, indebærer, at det normalt vil være forbudt i tilknytning til en tv-overvågning også at aflytte eller optage lyd, medmindre aflytningen eller optagelsen sker med samtykke fra mindst en af deltagerne i den samtale, der aflyttes eller optages.

3. Retsplejelovens kapitel 71 indeholder bestemmelser om politiets adgang til at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden, observation, dataaf-læsning og forstyrrelse eller afbrydelse af radio- eller telekommunikation foretaget som led i strafferetlig forfølgning.

Politiet kan således, når visse betingelser er opfyldt, f.eks. foretage foto-grafering eller iagttagelse ved hjælp af kikkert eller andet apparat af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted (observation), jf. rets-plejelovens § 791 a, eller aflytte samtaler eller udtalelser ved hjælp af et apparat (anden aflytning), jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 2.

Politiet kan dog kun anvende sådanne indgreb, når indgrebet er af betydning for en konkret efterforskning af et strafbart forhold.

4. Om spørgsmålet om tv-overvågning kan herudover mere generelt oplyses, at tv-overvågningslovens § 1, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod, at private foretager tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel.

Dette forbud omfatter ikke offentlige myndigheders tv-overvågning.

For offentlige myndigheders tv-overvågning gælder forvaltningsrettens almindelige sagsbehandlingsregler og normer for god forvaltningsskik, herunder bl.a. pligten til kun at varetage saglige hensyn i forbindelse med myndighedsudøvelsen. Endvidere er offentlige myndigheder underlagt et almindeligt proportionalitetsprincip.

Endvidere finder persondatalovens regler anvendelse for offentlige myndigheders behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, jf. lovens § 1, stk. 8.

4.1. I forhold til reglerne i persondataloven kan det bl.a. fremhæves, at persondatalovens § 5, stk. 1, fastsætter, at oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik. Heri ligger ifølge forarbejderne til bestemmelsen, at behandlingen skal være rimelig og lovlig og ikke må stride mod anden lovgivning. Af persondatalovens § 5, stk. 2, 1.

pkt., følger desuden, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål. Endvidere følger det af lovens § 5, stk. 3, at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Herudover skal behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning leve op til de generelle betingelser for behandling af henholdsvis følsomme og ikke-følsomme personoplysninger i persondatalovens §§ 6-8.

Persondatalovens kapitel 6 a indeholder herudover særlige bestemmelser om behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, som skal iagttages, herunder om videregivelse, sletning og kommuners behandling af billedoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning omfattet af tv-overvågningslovens § 2 a.

4.2. Persondatalovens regler og almindelige forvaltningsretlige principper fører til, at politiet med henblik på kriminalitetsbekæmpelse kan foretage tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel, når tv-overvågningen vurderes at være saglig og proportional i forhold til den opgave, som politiet skal løse. Der kan i den forbindelse henvises til betænkning nr. 1483/2006 om tv-overvågning, side 168.

For kommuner følger det af tv-overvågningslovens § 2 a, at kommunerne efter drøftelse med politiet med henblik på at fremme trygheden kan foretage tv-overvågning af offentlig gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel. Det er dog ifølge bestemmelsen en betingelse, at de offentlige arealer ligger i nær tilknytning til et område, der allerede tv-overvåges af en boligorganisation mv. i henhold til en tilladelse fra politiet, jf. tv-overvågningslovens § 2, stk. 2.

4.3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Rigspolitiet om en udtalelse om politiets brug af tv-overvågning som led i indsatsen mod rocker-bande kriminalitet. Rigspolitiet har i den forbindelse oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan generelt oplyse, at indsatsen mod rockere og bander også i 2014 er et af dansk politis højest prioriterede nationale operative indsatsområder.

Det bemærkes endvidere, at politiet i forbindelse med indsatsen mod rockere og bander anvender en bred vifte af efterforskningstiltag, og det er Rigspolitiets opfattelse, at landets politikredse i den forbindelse også er meget opmærksomme på mulighederne for at anvende tv-overvågning efter tv-overvågningsloven og retsplejeloven, og at kredsene benytter sig af disse muligheder, når det er relevant i forhold til kriminalitetsforebyggelse eller ved en konkret efterforskning.

Rigspolitiet skal samtidig bemærke, at det er Rigspolitiets umiddelbare vurdering, at virkningen af en permanent tv-overvågningsordning, som angivet i spørgsmålet, vil være tvivlsom.

Dette skyldes navnlig, at en permanent tv-overvågningsordning vil være meget ressourcekrævende for politikredsene, idet der skal iværksættes særlige foranstaltninger med henblik på at opretholde, sikre og monitorere en sådan overvågning. Endvidere kan identifikation og retsforfølgning af personer på grundlag af tv-optagelser fra synligt opsat udstyr omkring f.eks. en rockerborg i praksis være vanskelig, idet personer, som måtte færdes i området i kriminel hensigt, i givet fald ofte vil maskere sig.”

Der kan i øvrigt i relation til politiets tv-overvågning henvises til Justitsministeriets besvarelser af 21. december 2012 af spørgsmål nr. 295 og 296 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.